

2010-12-082010-12-08

Dnr 43-2010:2569

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Idbyns skola
i Örnsköldsviks kommun

Rektor Marita Eriksson.

Idbynskolan

891 96 Arnäsvall

Örnsköldsviks kommun

Nygatan 16

891 88 Örnsköldsvik

Tillsyn i Idbyns skola

Förskoleklass

Grundskola 1-6

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. En bedömning har gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Granskningen kan dock inte ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan.

Rektorn för Idbyns skolan har ett tydligt fokus på skolans uppdrag och är en drivande pedagogisk ledare. Rektorn har tidigare varit rektor också för förskoleklass och grundskolans årskurser 1-3 på Husumskolan vilket, enligt rektorn, inneburit att tid till besök i verksamheterna begränsats. Skolinspektionen konstaterar dock att rektorn är väl insatt och förtrogen med verksamheten vid Idbyns skola. Skolinspektionen får också intrycket att skolan är en trygg miljö för eleverna och att förhållningssättet mellan både elever/elever och elever/vuxna är gott.

De brister som Skolinspektionen vill påtala har med skolans uppföljnings och utvärderingsarbete att göra samt att skolans kunskapsresultat bedöms kunna förbättras. Rektorn måste ta ett större ansvar för att elevernas kunskapsutveckling regelbundet följs upp och utvärderas på grupp- och skolnivå i samtliga ämnen och årskurser. Vidare måste de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen samt åtgärdsprogrammen förbättras. Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller till stora delar författningarnas krav. Skolinspektionen vill dock betona att planen ytterligare kan konkretiseras främst vad gäller de åtgärder som skolan avser att vidta.

Skolinspektionens beslut:

Skolinspektionen har under tillsynen av Idbyns skola identifierat följande brister.

- Skolan ger inte att alla elever förutsättningar att nå lägst kunskapsmålen i alla ämnen (Lpo 94, 2.2 Kunskaper och Mål att uppnå i grundskolan, Kursplanerna).
- Rektorn säkerställer inte att de åtgärdsprogram som utarbetas vid Idbyns skola uppfyller förordningens krav (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Rektorn tar inte tillräckligt tydligt ansvar för skolans arbete med särskilt stöd (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Rektorn säkerställer inte att elevernas individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen uppfyller förordningens krav eller att skriftliga omdömen ges i alla ämnen som eleverna får undervisning i (7 kap. 2 § grundskoleförordningen)
- Rektorn ser inte till att skolans resultat regelbundet följs upp och utvärderas samt omsätts i utveckling av verksamheten. Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte förordningens krav (2 kap. 2 § skollagen, Lpo 94 1 den enskilda skolans utveckling och 2.8 Rektors ansvar, förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Skolans årliga plan mot kränkande behandling uppfyller inte fullt ut lagens krav (14 a kap. 8 § skollagen).

Kommunen och rektorn har ansvar för att åtgärder vidtas för att åtgärda ovanstående brister. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Örnsköldsviks kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Örnsköldsviks kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna.

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren

Enhetschef

Kjell Holmberg

Utredare

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Örnsköldsviks kommun under hösten 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Idbyns skola den 15 oktober.

Varje skola får efter besöket ett beslut där bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Idbyns skola granskades vid det här inspektionstillfället med en tillsynsmodell, som innebär att granskningsfokus i huvudsak är riktat mot skolans ledningsfunktion och de rutiner som skolan ska ha för att säkerställa att eleverna har tillgång till en utbildning i enlighet med nationella krav.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Idbyns skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i ett kommunbeslut. Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister efter att kommunbeslutet meddelades.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av Idbyns skola

Tabell 1.: Antal elever på Idbyns skola

Idbyns skola	Antal elever
Förskoleklass	13
Grundskola	58

Källa: Idbyns skola

Idbyns skola är en av sju grundskolor i Gideälvens skolområde. Skolområdet samordnas av en skolområdeschef.

Skolans elever är organiserade i en förskoleklass, två 1-2:or, en 3-4:a och en 5-6:a. Personalen är organiserad i ett arbetslag.

Verksamheten leds av en rektor med ansvar för förskoleklass, årskurserna 1–6, fritidshem och förskola.

De flesta elever fortsätter sin skolgång i Husumskolan i årskurs 7.

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Skolan ger inte att alla elever förutsättningar att nå lägst kunskapsmålen i alla ämnen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper och Mål att uppnå i grundskolan, Kursplanerna

Motivering:

Enligt skolans redovisning till Skolinspektionen uppnådde 5 av 11 elever i årskurs 5 målen i alla ämnen läsåret 2009/2010. Några få elever nådde inte nivån för godkänt resultat i de nationella ämnesproven för årskurs 3 och årskurs 5 föregående läsår (2008/2009). I skolans kvalitetsredovisning finns en sammanställning av de nationella ämnesprovens olika delprov och en kortfattad analys av resultaten. Resultatredovisningen omfattar endast de ämnen där nationella prov ges. I skolans redovisning till Skolinspektionen redovisas antal och andel elever som nått målen i respektive ämne i årskurs 5 även för åren 2008 och 2009. Där framgår att för dessa år har 4 respektive 2 elever inte nått målen i alla ämnen. Dessa utgör en stor andel då elevgruppen är liten, 12 respektive 8 elever. Enligt rektorn görs analys, uppföljning och utvärdering i alla ämnen. Det sker på individnivå men också på klassnivå genom klasskonferens. Detta redovisas dock inte i kvalitetsredovisning eller annan dokumentation. Sammantaget pekar resultaten ovan samt avsaknaden av utvärdering på skol- grupp eller ämnesnivå av övriga ämnen på att kunskapsresultaten behöver förbättras.

Skolinspektionen vill påpeka att för att kunna säkerställa att alla elever får den undervisning, de utmaningar och det eventuella stöd de behöver för att lägst nå målen måste deras kunskapsutveckling följas, dokumenteras och analyseras även på skol-, grupp och ämnesnivå. Utifrån detta måste sedan undervisningens innehåll och utformning omprövas.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att rektorn måste säkerställa att de åtgärdsprogram som utarbetas vid Idbyns skola alltid uppfyller förordningens krav. Rektorn behöver också förtydliga sitt ansvar i arbetet med särskilt stöd.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen.

Motivering:

I skolan finns rutiner för att uppmärksamma elever i behov av särskilt stöd. I de dokument som Skolinspektionen tagit del av och som ska klargöra hur arbetet med elever i behov av särskilt stöd genomförs framgår inte rektorns roll och ansvar på ett tydligt sätt. I rutinerna omnämns rektorns deltagande avseende dessa elever först i ett senare skede. Enligt intervju är rektorn tidigt informerad om vilka elever som kan behöva särskilt stöd. Vid faktagranskning av beslutet framför rektorn att i praktiken är det alltid rektorn som initierar utredning och ansvarar för att åtgärdsprogram upprättas. Skolinspektionen drar av detta slutsatsen att skolans rutiner för arbete med särskilt stöd är inaktuella och att ansvarsfördelningen därmed riskerar bli otydlig.

På Idbyns skola upprättas åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd. I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår vilka behov eleven har och vilka åtgärder skolan avser vidta. Målformuleringarna är dock i några fall alltför allmänt hållna. Exempel på det är målformuleringar som "uppnå målen för åk 5" eller "uppnå målen i svenska och engelska". Vidare framgår inte alltid vem som är ansvarig för respektive insats eller åtgärd. Det anges inte heller alltid hur åtgärdsprogrammen ska utvärderas. Enligt rektorn ska alltid ansvar och utvärderingssätt framgå.

Stöd för hur åtgärdsprogram kan upprättas finns i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2008:25).

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn måste säkerställa att de individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som upprättas vid skolan uppfyller förordningens krav och att skriftliga omdömen ges i alla ämnen som eleverna får undervisning i.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen.

Motivering:

På Idbyns skola upprättas enligt rektorn individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen för alla elever. Rektor beskriver också att på skolan pågår ett förbättringsarbete vad avser individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen.

De individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av är kortfattade och i något fall för mycket inriktade på görande istället för att inriktas på de kunskaper och förmågor som ska utvecklas. Exempel på en sådan formulering är "byta plats om du blir störd".

De skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av är i stora delar väl formulerade även om det finns exempel som visar på behov av förbättring. I några fall är omdömena något kortfattade vilket rektorn håller med om. Flera av omdömena är inriktade på vad eleven gjort och vilket engagemang, intresse eller noggrannhet eleven visat i stället för att beskriva vad eleven kan och vad eleven behöver utveckla. Det skriftliga omdömet ska vara aktuellt inför utvecklingssamtalet och upprättandet av den individuella utvecklingsplanen vilket innebär att man inte, som i något fall, kan hänvisa till tidigare termins omdöme. Skolinspektionen vill också påpeka att skriftligt omdöme ska ges i de ämnen som eleven får undervisning i. "Oä" är en beteckning på ett ämnesblock som togs bort när 1994 års läroplan infördes. Skriftligt omdöme kan således inte ges i "oä". Det kan dock vara rimligt att man i de lägre årskurserna ger de skriftliga omdömena i ämnesblock om man bedriver en ämnesövergripande undervisning. Från och med årskurs fem då det finns mål att uppnå i alla ämnen ska dock skriftliga omdömen ges i varje ämne.

Skolinspektionen bedömer att skolans individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen måste förbättras.

Bedömningsområde: Uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn måste se till att skolans resultat regelbundet följs upp och utvärderas även på grupp- och skolnivå samt att resultaten omsätts i utveckling av verksamheten. Skolans kvalitetsredovisning behöver också förbättras.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § skollagen, Lpo 94 1 den enskilda skolans utveckling och 2.8 Rektors ansvar, förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.

Motivering:

Kvalitetsarbetet på skolan har bedrivits enligt PBS (problembaserad skolutveckling). Enligt rektor får metoden som sådan mycket fokus och enligt mall för kvalitetsredovisning ska skolan redogöra för sitt PBS-arbete. I kvalitetsredovisningen går det inte att utläsa hur områden prioriteras i skolans PBS-arbete. Rektor är också av den uppfattningen att systematiken i kvalitetsarbetet kan förbättras. Tillsynen visar att ingen övergripande analys av resultaten har dokumenterats på ämnes- eller gruppnivå. Skolan

har inte heller på ämnes- eller gruppnivå analyserat om det särskilda stöd som getts har fått avsedd effekt.

Skolinspektionen vill framhålla rektorns ansvar för skolans kvalitativa utveckling. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsarbete behöver förbättras.

I kvalitetsredovisningen för Idbyns skola presenteras och analyseras resultaten på de nationella ämnesproven i år 3 och år 5. Där redovisas också åtgärder för ökad måluppfyllelse i matematik och svenska. I övriga ämnen redovisas ingen analys eller några åtgärder. Uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen beskrivs i kvalitetsredovisningen men alltför kortfattat. Skolinspektionen bedömer således att skolan behöver förbättra sin kvalitetsredovisning.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver se över utformningen av skolans årliga plan mot kränkande behandling.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av skolans årliga plan mot kränkande behandling för läsåret 2010 – 2011. Planen kallas för likabehandlingsplan och omfattar både plan mot kränkande behandling och likabehandlingsplan enligt diskrimineringslagen. Skrivningarna i planen utgår ifrån en kartläggning och nulägesanalys. Man har valt att inrikta sig på ett förbättringsområde under läsåret och beskriver också på ett bra sätt vad som ska göras av vem och när. Skolinspektionen bedömer att planen är väl strukturerad men att den behöver förbättras i några avseenden.

I planen framgår inte varför skolan valt just ett bestämt förbättringsområde att arbeta med. Inte heller framgår om andra områden eller frågor framkommit i kartläggningen. Skolinspektionen har tagit del av resultaten från skolans elevenkät och bedömer att det kan finnas fler områden som kräver konkreta åtgärder. Att välja ett specifikt område att jobba med kan vara ett bra arbetssätt men skolan måste ändå uppmärksamma övriga områden och behov av åtgärder som framkommer i en kartläggning.

I bilaga till planen beskrivs hur skolan ska främja likabehandling. Insatserna beskrivs kortfattat i punktform. Insatser som fadderverksamhet, vara goda förebilder och arbeta för en trygg och stimulerande miljö kan i sig tolkas som viktiga men behöver beskrivas

mer konkret för att ge en tydlig bild av vad som ska ske. Det bör även här framgå när och varför insatser görs då planen ska avse den aktuella situationen för verksamheten.

Stöd för arbete med årlig plan mot kränkning finns i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2009:38).